

діяльності кластерів в інших регіонах і за кордоном;

- відсутність коштів для реалізації кластерних проектів, небажання ризикувати через майже невизначені умови діяльності кластерів;

- слабка мотивація у підприємств регіону, які мають різні цілі діяльності, різних господарів тощо, до створення кластерів;

- відсутність активної позиції щодо участі у кластерах наукових установ;

- негативне сприйняття промисловими гігантами, які працюють на експорт, ідеї збільшення спрямованості на задоволення внутрішніх потреб за відсутності гарантій наявності реального, а не потенційного попиту на продукцію та ін.

Щоб наблизитися до орієнтирів провідного високоорганізованого, цивілізованого, демократичного суспільства та мати можливість виконання економічних вимог, які висуваються до європейських країн, необхідні кардинальні зрушення на всіх рівнях – від загально національного до рівнів регіонів, новий конструктивний підхід до переосмислення суті, основних засад і методів співробітництва влади, бізнесу та інституціональних установ.

### **Література**

1. Мітєнев В. В. Кластер як фактор розвитку економіки / [Електронний ресурс] / В. В. Мітєнев, О. Б. Кирик Журнал "Економічні та соціальні зміни в регіоні: факти, тенденції, прогноз" № 3 - 2005 .- Режим доступу до журн.: [http://www.journal.vscs.ac.ru/php/jou/34/art34\\_06.php](http://www.journal.vscs.ac.ru/php/jou/34/art34_06.php)

2. Кластери та їх завдання в економіці України // інформаційний портал -Бізнес та все для бізнесу в Одесі. Режим доступу: <http://www.biznes.od.ua/index.php>

3. Обґрунтування доцільності реалізації кластерної моделі розвитку українського – польського транскордонного співробітництва у сфері туризму/Національний інститут стратегічних досліджень регіональний філіал у Львові [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://niss.lviv.ua/analytics/123.htm>

**Наталя Семенишена**

к.е.н., доцент,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

## **ТЕОРІЯ ОБЛІКУ: ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ**

Теорії бухгалтерського обліку, яку можна назвати наукою, менше двохсот років. Це дуже мало порівняно навіть з тим історичним відрізком, який починається з часів, коли передбачається виникнення диграфічної бухгалтерії (XIII ст). Історія розвитку бухгалтерського обліку показує, що він являє собою самостійну галузь наукових знань, яка має певні системоутворюючі ознаки і є частиною системи економічних наук.

Теорія обліку передусім спирається на філософію, яка вивчає найбільш загальні закони розвитку суспільства і пізнання. Ці закони визначають розвиток теорії і практики бухгалтерського обліку, для яких важливе значення мають такі розділи філософії, як онтологія та гносеологія.

На сьогодні бухгалтерський облік як наука і практична діяльність в Україні перебуває в стадії трансформації, і для адекватного розгляду процесів його

трансформації необхідно розширити рамки існуючої теорії й знайти відповідний методологічний інструментарій. Історії розвитку облікової думки відомо кілька підходів. Зупинимося на них і виділимо їхні особливості й недоліки.

Прагматичний підхід ґрунтується на вивченні взаємовідносин господарюючих суб'єктів, що одержують й використовують облікову інформацію для прийняття управлінських рішень. Групові інтереси не лише різні, але й прямо протилежні, що приводить до боротьби за ті чи інші семантичні трактування, ті чи інші бухгалтерські стандарти й нормативні документи [4].

Позитивний (описовий) підхід намагається встановити й пояснити, як фінансова інформація подається й повідомляється користувачеві облікових даних.

Нормативний підхід в обліковій теорії, як відомо, характеризується як пояснювальний, оскільки несе в собі рекомендації, як і які облікові дані надавати і якою методикою при цьому користуватися [3].

Семантичний підхід, ґрунтується на: 1) розкритті значення тих мовних одиниць - слівформ чи словосполучень, які використовуються для позначення тих або інших бухгалтерських категорій, 2) з'ясуванні того, наскільки та або інша облікова інформація, представлена в первинному документі, дозволяє адміністрації підприємства виміряти вірогідність досягнення поставленої мети. Сутність і призначення облікової інформації залежать від того, як вона інтерпретується читачем бухгалтерської інформації.

Аксиоматичний підхід може забезпечити досить точне застосування дедуктивного методу. Проте, його головний недолік полягає в тому, що якщо один з постулатів помилковий, то і висновки можуть виявитися помилковими. Існує також думка, що цей підхід досить далекий від реальності, щоб створювати застосовувані на практиці принципи або формувати основу для реалістичних практичних рекомендацій.

Синтаксичний підхід ґрунтується на вивченні структури облікових категорій і стосунків між ними. У основі подвійної бухгалтерії синтаксичний підхід зводиться до правил кореспонденції рахунків, тобто до уміння складати проводки. У ширшому аспекті синтаксичний підхід зумовлений семантичним, оскільки кореспонденція рахунків (бухгалтерських категорій) диктується заздалегідь обраною методологією бухгалтерського обліку.

Мікроекономічний підхід [2, С.15-16] передбачає виявлення ефекту альтернативних звітних процедур на економічні показники діяльності фірми. Саме цей підхід реалізований в Концептуальній основі бухгалтерського обліку, прийнятою FASB. Фундаментальним постулатом тут виступає положення про те, що фінансова інформація передбачає неминучі економічні наслідки.

Психологічний підхід [1] розглядає облік як соціальну науку, як інструмент управління бізнесом загалом і підприємством як мікроодиницею, зокрема, і готовий продукт якого – синтезовані показники звітності виконуватимуть роль стимул-реакцій, що викликають певну реакцію у всіх зацікавлених користувачів.

Останніми роками серед вітчизняних учених актуалізувався інтерес до інституційного трактування економічного розвитку України, розвернулася наукова дискусія про теоретичний потенціал інституціоналізму в дослідженні перспектив розвитку бухгалтерського обліку в нових інституційних умовах. Дійсно, найкращий баланс між теоретичними побудовами і їх практичною значущістю може бути досягнутий при урахуванні ролі економічних інститутів і, відповідно, їх впливу на побудову облікових систем. Можна вважати, що інституційний образ мислення і

практична трансформація інститутів є вирішальними чинниками успішного вирішення багатьох проблем реформування облікової системи в Україні. В зв'язку з цим безперечний інтерес представляє і розгляд інституційного підходу до вивчення теорії бухгалтерського обліку і розробки відповідного методологічного інструментарію.

Інституційний підхід акумулює чималий обсяг інформації про функціонування різних інститутів і результати перспективних наукових розробок в суміжних з бухгалтерським обліком галузях знань, дає можливість покласти його в основу багатьох концептуальних рішень, що приймаються на макрорівні на сучасному етапі розвитку, дозволяючи пояснити динаміку облікового процесу, особливості його трансформації.

Недостатня увага до реалізації намічених заходів у ході реформування облікової системи, подальше зволікання з вирішенням поставлених питань впливає на стан бухгалтерського обліку й робить нереалістичним його позитивний розвиток з урахуванням міжнародних вимог. Від своєчасності вирішення завдань, що стоять перед бухгалтерським обліком, залежить те, наскільки швидко стане розвиватися в країні бізнес. Вирішення цих завдань вимагає проведення активної політики держави при участі державних і професійних організацій, учених і практиків у реалізації викладених вище підходів створення раціональної й надійної системи бухгалтерського обліку.

### Література

1. Грачева, Р. Бухгалтерський облік: від ремісництва до теорії [Електронний ресурс: режим доступу : <http://www.dtk.com.ua/show/1cid0458.html>.
2. Хендриксен Э.С, Ван Бреда М.Ф. Теория бухгалтерского учета: Пер. с англ. / Под ред. проф. Я.В. Соколова. — М.: Финансы и статистика, 2000. — 576 с: ил.
3. Електронний ресурс: режим доступу : [http://mirslouvrei.com/content\\_eco/podxod-k-teorii-buxgalterskogo-ucheta-normativnyj-predpisyvajushhij-4872.html](http://mirslouvrei.com/content_eco/podxod-k-teorii-buxgalterskogo-ucheta-normativnyj-predpisyvajushhij-4872.html).
4. Електронний ресурс: режим доступу : <http://www.bibliotekar.ru/kodex-11-16/91.htm>.

**Оксана Семенів**

асистент,

ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»,

м. Бережани

### **ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОЇ ПІДПРИМКИ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ**

Фермери - основні суб'єкти аграрного бізнесу на Заході. Від їх успіхів залежить процвітання економіки загалом. Це високоосвічені, з вищою або спеціальною освітою особи з широкими знаннями. їм доводиться приймати і реалізовувати складні організаційно-технічні, фінансові і маркетингові рішення, дуже часто в екстремальних умовах при недостатній інформації. Розроблені фермерами плани не можуть бути універсальними упродовж багатьох років.

Дослідження проблем фінансової підтримки агровиробників не є новими для економічної науки. У вітчизняній та зарубіжній літературі їм присвячено чимало